

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นโครงการศึกษาอิสระมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ พฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์หลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อพฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ของมารดา รูปแบบการศึกษาเป็นแบบกลุ่มเดียว วัตถุประสงค์ ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถต่อพฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการ ดาวน์ของมารดา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ มารดาของเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ซึ่งนำเด็กกลุ่มอาการดาวน์ มารับการรักษาประเภทยูวายไอ กลุ่มการพยาบาล สถาบันราชานุกูล
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาที่เป็นผู้ดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ซึ่งนำเด็กกลุ่มอาการดาวน์วัยก่อนเรียน เข้ามารับการรักษาประเภทยูวายไอ กลุ่มการพยาบาล สถาบันราชานุกูล ระหว่าง เดือนเมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2550 จำนวน 20 คน โดยมีขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้
 - 1) มารดาที่มีบุตร ได้รับการวินิจฉัย เป็นกลุ่มอาการดาวน์วัยก่อนเรียน (อายุ 3 - 6 ปี) และรับบริการเป็นผู้ป่วยใน กลุ่มการพยาบาล สถาบันราชานุกูล
 - 2) มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์วัยก่อนเรียน (อายุ 3 - 6 ปี) ที่มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเอง อยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนรวม
 - 3) มารดาไม่ได้รับการอบรมในด้านการดูแลเด็กปัญญาอ่อน ตามโครงการของสถาบันราชานุกูลภายใน 1 ปีที่ผ่านมา
 - 4) ไม่เคยมีประวัติเป็นโรคจิตหรือประสาท
 - 5) เป็นผู้ที่สามารถสื่อสารและอ่านเขียนภาษาไทยได้
 - 6) เป็นมารดาที่สมัครใจและยินยอมให้ความร่วมมือในการดำเนินการศึกษา

ครั้งนี้

ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาสำรวจรายชื่อ และประวัติการมารับบริการของเด็กกลุ่มอาการดาวน์วัยก่อนเรียน (อายุ 3 - 6 ปี) โดยมารดาเป็นพามารับบริการ ที่หอผู้ป่วยเด็กเล็ก 2 และศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ราชานุกูล (คลองกุ่ม) กลุ่มการพยาบาล สถาบันราชานุกูล โดยติดต่อขออนุญาตจากหัวหน้าหอเด็ก

เด็ก 2 และหัวหน้างานพยาบาลศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กราชานุกูล (คลองกุ่ม) ขอปิดประกาศรับสมัครมารดาผู้ดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์วัยก่อนเรียน(อายุ3-6ปี)เข้าร่วมโครงการ ซึ่งแจ้งรายละเอียดขั้นตอน วัน เวลา สถานที่และวิธีการดำเนินการโดยละเอียด แจ้งให้มารดาผู้ดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์วัยก่อนเรียน(อายุ3 - 6 ปี) ที่สนใจสามารถสมัครเข้าร่วมโครงการได้ โดยผู้ศึกษาทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในระหว่างวันที่ 17 - 18 เมษายน พ.ศ. 2550 เวลา 8.00-16.00 น. เฉพาะวัน เวลาราชการ โดยเมื่อมีผู้ป่วยที่สนใจมาสมัครเข้าร่วมโครงการจำนวน 20 คน ผู้ศึกษาแนะนำตัวพร้อมคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มี 3 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมมารดาผู้ดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ของมารดา
2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดพฤติกรรมมารดาผู้ดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ของมารดาซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
 - ส่วนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมมารดาผู้ดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ของมารดา
3. เครื่องมือกำกับการทดลอง คือ แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์

1.เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมมารดาผู้ดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ของมารดา เป็นโปรแกรมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง โดยใช้แนวคิดของ Bandura(1997)และแนวคิดทฤษฎีการดูแลตนเองของOrem โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองของ Bandura และแนวคิดทฤษฎีการดูแลบุคคลที่ด้อยพึ่งพาของOrem
2. กำหนดขั้นตอนของการทำกิจกรรม ประกอบด้วย การได้รับคำแนะนำหรือการใช้คำพูดชักจูง การเรียนรู้ผ่านตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น การมีประสบการณ์หรือการกระทำที่สำเร็จด้วยตนเอง และการกระตุ้นทางร่างกายและอารมณ์
3. กำหนดเนื้อหาในกิจกรรมให้ครอบคลุมเรื่อง พฤติกรรมและความต้องการการดูแลของเด็กกลุ่มอาการดาวน์วัยก่อนเรียน ตามแนวความคิดทฤษฎีการดูแลตนเองของ Orem ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับ 1.) การตอบสนองความจำเป็นโดยทั่วไปของเด็ก 2.) การตอบสนองตามระยะพัฒนาการของเด็ก 3.) การตอบสนองตามภาวะเบี่ยงเบนด้านสุขภาพของเด็ก

4 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองตามแนวคิดของ Bandura (1997) และแนวความคิดทฤษฎีการดูแลตนเองของ Orem ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยกระทำกิจกรรมทั้งหมด 4 ครั้ง (7 กิจกรรม) ครั้งละ 60 นาที รวมระยะเวลาของการจัดกิจกรรม 3 สัปดาห์ ประกอบด้วยกิจกรรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้ง 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. การได้รับคำแนะนำหรือการใช้คำพูดชักจูง เพื่อให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์เชื่อว่า ตนมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการกระทำพฤติกรรมดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ได้ โดยการใช้คำพูดชี้แจง อธิบายให้ความรู้ คำแนะนำ และกระตุ้นชักชวนให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์เชื่อว่า ตนมีความสามารถที่จะประสบผลสำเร็จในการกระทำพฤติกรรมดูแลบุตรได้ เกิดกำลังใจ และมีความพยายามมากขึ้นที่จะกระทำพฤติกรรมดูแลบุตรได้อย่างเหมาะสม โดยมีกิจกรรมดังนี้ คือ

กิจกรรมที่ 1 การได้รับคำแนะนำ การให้คำแนะนำ ชักชวน และชี้แนะแก่มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ เกี่ยวกับความต้องการในการดูแลของเด็กกลุ่มอาการดาวน์และการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆในการดูแลบุตร โดยการให้ความรู้เป็นรายกลุ่ม ตามแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ เกี่ยวกับการดูแลบุตรจำนวน 2 แผนการจัดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยแผนการสอนเรื่อง

1.1 เรียนรู้ลูกรัก ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความสำคัญของกลุ่มอาการดาวน์ ความคิดปกติของโครโมโซมและลักษณะเฉพาะกลุ่มอาการดาวน์และความต้องการดูแลของเด็กกลุ่มอาการดาวน์ การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กกลุ่มอาการดาวน์

1.2 เลี้ยงหนูให้มีคุณภาพซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมที่พบบ่อย การสร้างวินัยให้กับลูก

ในขณะที่ทำกิจกรรมพยาบาล ควรมีการกระตุ้นมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในกลุ่ม โดยการกล่าวสนับสนุน ให้กำลังใจ เกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเองและเสริมแรงใจโดยการกล่าวคำชื่นชม เมื่อมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์แสดงความคิดเห็นได้ถูกต้องมีความเข้าใจในเรื่องกลุ่มอาการดาวน์และปัญหาพฤติกรรมที่พบบ่อย รวมทั้ง การสร้างวินัยให้กับลูก

ขั้นตอนที่ 2. การเรียนรู้ผ่านตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น เพื่อให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์เกิดการเรียนรู้ทางอ้อมจากการสังเกตการณ์กระทำของตัวแบบหรือประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการดูแลบุตร และเกิดความคล้อยตามว่า ผู้อื่นทำได้ ตนก็น่าจะทำได้ ถ้าตั้งใจและพยายาม ช่วยให้เกิดการรับรู้ว่าคุณเองก็มีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆได้เช่นเดียวกัน ผู้ศึกษาจึงได้จัดให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ เกิดการเรียนรู้ผ่านตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น โดยมีกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 2 การสังเกตตัวแบบสัญลักษณ์ โดยการเรียนรู้จาก วิดีทัศน์เรื่อง กิน เล่น เต็ม วาด ส่งเสริมความฉลาดด้วยการเล่น เล่นิทาน กวี โภชนาการ และการสาธิตการเล่นิทาน

กิจกรรมที่ 3 การสังเกตตัวแบบจากชีวิตจริง จากวิดีโอ และ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่เลี้ยงดูประสบความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 3. การมีประสบการณ์หรือการกระทำที่ประสบผลสำเร็จด้วยตนเอง เพื่อให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ได้มีประสบการณ์ตรง จากการได้รับผลสำเร็จจากการฝึกกระทำ ในกิจกรรมการดูแลบุตรด้วยตนเอง ทำให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์เกิดความเชื่อมั่นในตนเองว่า ตนมีความสามารถ เกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และมีความมั่นใจในการกระทำพฤติกรรม การดูแลบุตรได้ โดยจัดกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 4 การเรียนรู้จากวิดีโอเรื่อง การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 3-4 ปี และ 4-5 ปี

กิจกรรมที่ 5 การบันทึกกิจกรรมประจำวันของมารดา ที่ทำประจำวัน แก่เด็กกลุ่มอาการดาวน์ ในแบบบันทึกกิจกรรมประจำวัน ในเรื่อง การเล่นกับลูก เล่นิทาน ร้องเพลง กล่อมเด็ก เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก การให้อาหารเด็ก เป็นเวลา 1 สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 4. การกระตุ้นทางร่างกายและการกระตุ้นทางอารมณ์ เพื่อลดความเครียด และความวิตกกังวลของมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ เตรียมร่างกายและจิตใจให้พร้อม เพื่อให้ มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์เกิดการรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง และแสดงออกถึงความสามารถ ในการกระทำพฤติกรรมดูแลบุตรได้เหมาะสม และใช้แบบบันทึกกิจกรรมประจำวันของมารดา ต่อเด็กกลุ่มอาการดาวน์เป็นตัวนำ โดยมีกิจกรรมดังนี้ คือ

กิจกรรมที่ 6 การสนับสนุนทางด้านร่างกาย โดยการผ่อนคลาย ความเครียด ใช้เทคนิคการฝึกการหายใจ

กิจกรรมที่ 7 การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ โดยการสร้างสัมพันธภาพ ที่ดี การจัดสถานที่ให้เหมาะสม มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เปิดโอกาสให้มารดาเด็กกลุ่มอาการ ดาวน์ได้พูดคุย และระบายความรู้สึกที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการดูแลบุตร ผู้ศึกษาให้คำแนะนำและ ชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหามาตามความเหมาะสม เพื่อลดสิ่งเร้าทางอารมณ์ หรือกล่าวชมเชย เมื่อ มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ปฏิบัติได้ดีแล้ว เพื่อกระตุ้นภาวะทางอารมณ์ ทำให้มารดาเด็กกลุ่ม อาการดาวน์ เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง การเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มีการ แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำพฤติกรรมดูแลบุตรได้เหมาะสม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ศึกษานำโปรแกรม แผนการจัดกิจกรรม Power point คู่มือพยาบาลในการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองและคู่มือสำหรับมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ที่สร้างขึ้น แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ที่มีคุณสมบัติดังนี้ กุมารแพทย์ 1 ท่าน นักจิตวิทยา 1 ท่าน พยาบาลเวช ีรพทางกรพยาบาลตสูงภพจิด และจิตเวชจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาความตรงตามเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของภาษารูปแบบและความเหมาะสมของกิจกรรม ตลอดจนการจัดลำดับของเนื้อหาและความเหมาะสมของเวลาในแต่ละกิจกรรม จากนั้น ผู้ศึกษานำเครื่องมือมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา สรุปการปรับปรุงและแก้ไขมีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ผ่านตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น เป็นการสังเกตตัวแบบจากชีวิตจริง จากวิถีทัศน์และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่เลี้ยงลูกประสบความสำเร็จ

2. คู่มือพยาบาลในการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองและคู่มือสำหรับมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ปรับเนื้อหาให้เป็นรูปธรรม ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ใช้ภาษาทางวิชาการ

จากนั้นผู้ศึกษานำเครื่องมือที่ได้ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด จำนวน 3 คน เพื่อประเมินแผนการจัดกิจกรรม ความเหมาะสมของสื่อและเวลา ตลอดจนทดลองความเป็นปรนัย(Objectivity) เพื่อดูความแจ่มชัดของภาษา และความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง โดยการปรับคำในใบงานที่ 1 จาก ความสำคัญของอาการดาวน์ เป็น สาเหตุของการเกิดอาการดาวน์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ของมารดา

2.1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย

2.1.1 ข้อมูลของมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว รายได้ของครอบครัว จำนวนบุตรในความดูแล ภาวะสุขภาพของบุตรกลุ่มอาการดาวน์

2.1.2 ข้อมูลของเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ได้แก่ อายุ เพศ ลำดับที่ของการเกิด

2.2 แบบวัดพฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์ของมารดา

เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวความคิดของโอเรมเกี่ยวกับความสามารถของผู้ดูแลที่สะท้อนออกมาให้เห็นจากการปฏิบัติในการตอบสนองความต้องการการดูแลตนเองที่จำเป็นของเด็กโดยผู้ศึกษาได้นำแบบวัดพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลบุคคลปัญญาอ่อนของ จีรัทเธอร์ เป็ลลิ่งนุช (2545) ที่ใช้แนวคิดของโอเรม มาปรับใช้ในการศึกษารั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย การตอบสนองความต้องการการดูแลจำเป็นพื้นฐานของเด็ก 3 ด้าน ได้แก่ การตอบสนองความจำเป็นโดยทั่วไปของเด็ก การตอบสนองตามระยะพัฒนาการของเด็ก และการตอบสนองตามภาวะเบี่ยงเบนด้านสุขภาพของเด็ก

แบบวัดพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์ ประกอบด้วย คำถามจำนวน 23 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการตอบสนองความจำเป็นโดยทั่วไปของเด็ก จำนวน 7 ข้อ (1,2, 5, 7, 8, 11, 16)
2. ด้านการตอบสนองตามระยะพัฒนาการของเด็ก จำนวน 11 ข้อ (3, 4, 6, 10, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 23)
3. ด้านการตอบสนองตามภาวะเบี่ยงเบนด้านสุขภาพของเด็ก จำนวน 5 ข้อ (9, 15, 20, 21, 22)

เป็นข้อความทางด้านบวกทั้ง 23 ข้อ ลักษณะของแบบประเมิน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ตั้งแต่ไม่เคยปฏิบัติ ถึง ปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

เป็นประจำ (4)	หมายถึง	มารดาทำกิจกรรมนั้นทุกวัน
บ่อยครั้ง (3)	หมายถึง	มารดาทำกิจกรรมนั้น 4-6 ครั้ง / สัปดาห์
เป็นบางครั้ง (2)	หมายถึง	มารดาทำกิจกรรมนั้น 1-3 ครั้ง / สัปดาห์
ไม่เคย (1)	หมายถึง	มารดาไม่เคยทำกิจกรรมนั้นเลย

การให้คะแนนมีดังนี้ ให้ 1 คะแนน ถึง 4 คะแนน สำหรับการตอบไม่เคยปฏิบัติจนถึงปฏิบัติเป็นประจำ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ศึกษานำแบบวัดพฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์ของมารดา ไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน

ผู้ศึกษานำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาคำนวณหาดัชนีความตรงตามเนื้อหา Content Validity โดยการคำนวณจากผลการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำนิยามเชิงปฏิบัติการ หรือกรอบทฤษฎี และกำหนดระดับการแสดงความคิดเห็นเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับคำนิยาม
- ระดับ 2 หมายถึง ข้อคำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนปรับปรุง
อย่างมากจึงจะสอดคล้องกับคำนิยาม
- ระดับ 3 หมายถึง ข้อคำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนปรับปรุง
เล็กน้อยจึงจะสอดคล้องกับคำนิยาม
- ระดับ 4 หมายถึง ข้อคำถามความสอดคล้องกับคำนิยาม
ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา Content Validity Index เท่ากับ .90

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยผู้ศึกษานำแบบวัดพฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ของมารดาที่ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา ที่เด็กเด็กเล็ก 1, ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กราชานุกูล (ม่วงแค) และ แผนกผู้ป่วยนอก สถาบันราชานุกูล แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .85

3. เครื่องมือในการกำกับการทดลอง

เครื่องมือในการกำกับการทดลองในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ของมารดา ที่ผู้ศึกษาได้นำเครื่องมือแบบวัดความสามารถของมารดาในการดูแลบุตรกลุ่มอาการดาวน์ ของพรจิตร์ สิริพานทอง (2544) ซึ่งได้ดัดแปลงมาจากแบบวัดของเดนนิสและฟิลเดย์ (Denyes&Fildey,อ้างในอรทัย โสมนรินทร์,2538:40) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากแนวคิดและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองของ Bandura (1997) และแนวคิดทฤษฎีการดูแลตนเองของ Orem มาปรับใช้ในกรวัดการรับรู้ความสามารถของผู้ดูแลบุคคลที่ต้องพึ่งพาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างและแนวคิดการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองของ Bandura (1997) ซึ่งประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

โดยแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเอง ประกอบด้วย คำถามจำนวน 23 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการตอบสนองความจำเป็นโดยทั่วไปของเด็ก จำนวน 9 ข้อ (4, 5, 6, 7, 10, 14, 15, 16, 17)
2. ด้านการตอบสนองตามระยะพัฒนาการของเด็กจำนวน 9 ข้อ (8,9,11,12 18,19,20,22,23)
3. ด้านการตอบสนองตามภาวะเบี่ยงเบนด้านสุขภาพของเด็ก จำนวน 5 ข้อ (1, 2, 3, 13, 21)

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่มั่นใจมากที่สุด (5 คะแนน) จนถึง มั่นใจน้อยที่สุด (1 คะแนน) โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

หมายเลข (1) หมายถึง มั่นใจน้อยที่สุด คือ ท่านรู้สึกมั่นใจในความสามารถน้อยที่สุด
ในการดูแลบุตร

หมายเลข (2) หมายถึง มั่นใจน้อย คือ ท่านรู้สึกมั่นใจในความสามารถน้อย
ในการดูแลบุตร

หมายเลข (3) หมายถึง มั่นใจปานกลาง คือ ท่านรู้สึกมั่นใจในความสามารถปานกลาง
ในการดูแลบุตร

หมายเลข (4) หมายถึง มั่นใจมาก คือ ท่านรู้สึกมั่นใจในความสามารถ มาก
ในการดูแลบุตร

หมายเลข (5) หมายถึง มั่นใจมากที่สุด คือ ท่านรู้สึกมั่นใจในความสามารถมากที่สุด
ในการดูแลบุตร

การให้คะแนนมีดังนี้ ให้ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน สำหรับการตอบมั่นใจน้อย จนถึงมั่นใจมากที่สุด คะแนนรวมทั้งหมดของแบบวัดแปลผลดังนี้ คือ คะแนนสูง หมายถึง มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์มีพฤติกรรมในการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์ดี คะแนนต่ำ หมายถึง มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์มีพฤติกรรมในการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์ไม่ดี โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 3 ช่วง ดังนี้

คะแนนจริง		การแปลผล
91-115คะแนน	ถือว่า	มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับดี
61-90 คะแนน	ถือว่า	มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับ ปานกลาง
30-60 คะแนน	ถือว่า	มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับต้อง ปรับปรุง

เกณฑ์กำกับการทดลอง กลุ่มตัวอย่างต้องได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนรวม จึงจะถือว่า กลุ่มตัวอย่างเกิดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์ ถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้ศึกษาจะดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองซ้ำในข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับน้อยกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนรวม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

โดยผู้ศึกษานำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์ของมารดา ที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก)

ผู้ศึกษานำแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมา คำนวณหาดัชนีความตรงตามเนื้อหา Content Validity Index โดยการคำนวณจากผลการพิจารณา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับค่านิยมเชิงปฏิบัติการ หรือกรอบทฤษฎี และกำหนดระดับ การแสดงความคิดเห็นเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1	หมายถึง	ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับค่านิยม
ระดับ 2	หมายถึง	ข้อคำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนปรับปรุง
อย่างมากจึงจะสอดคล้องกับค่านิยม
ระดับ 3	หมายถึง	ข้อคำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนปรับปรุง
เล็กน้อยจึงจะสอดคล้องกับค่านิยม
ระดับ 4	หมายถึง	ข้อคำถามความสอดคล้องกับค่านิยม

ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา Content Validity Index เท่ากับ .89

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยผู้ศึกษานำแบบวัดการรับรู้ ความสามารถของตนเองในการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ของมารดา ที่ตรวจสอบความตรงของ เนื้อหา และผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา ที่ตึกเด็กเล็ก 1, ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กราชานุกูล (ม่วงแค) และแผนกผู้ป่วยนอก สถาบันราชานุกูล แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างกับที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .85

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาสอบถามความสมัครใจของมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์วัยก่อนเรียน เพื่อลงนามใน ใบยินยอมเข้าร่วมการศึกษา โดยมีภาระชี้แจงรายละเอียดของการทำการศึกษา และการนำข้อมูลไป ใช้ ว่าไม่เกิดผลเสียต่อมารดาและครอบครัว และข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่มีให้นำไป เผยแพร่หรือระบุชื่อผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งที่สามารถปฏิเสธออกจากการศึกษาได้ โดยไม่มีผลใดๆต่อ การรักษา

วิธีการดำเนินการทดลอง

1. ระยะเตรียมการ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

- 1.1 เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่
 - 1.2.1 โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง
 - 1.2.2 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
 - 1.2.3 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

1.2.4 แบบวัดพฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์ของมารดา

1.2 เตรียมสถานที่ โดยจัดทำแผนการดำเนินการทดลอง ประสานงานกับหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล สถาบันราชานุกูล เพื่อขอความร่วมมือในการในการทำโครงการศึกษาอิสระเพื่อดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 ผู้ศึกษาขอหนังสือจากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขออนุญาตจัดทำการศึกษา แผนกผู้ป่วยใน กลุ่มการพยาบาล สถาบันราชานุกูล โดยแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงติดต่อประสานงานกับหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล เพื่อขอความร่วมมือในการจัดดำเนินโครงการทั้งด้านสถานที่และบุคลากร

1.4 เตรียมผู้ศึกษา โดยศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง พฤติกรรมการดูแลของมารดา ความต้องการการดูแลและการพยาบาลเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์

1.5 เตรียมผู้ช่วยในการดำเนินโครงการจำนวน 1 คน เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเป็นผู้ช่วยผู้นำกลุ่มในการดำเนินการทดลอง ซึ่งผู้ช่วยในการดำเนินโครงการในครั้งนี้เป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการดูแลบุคคลปัญญาอ่อน ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช โดยผู้ศึกษาได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง รายละเอียดของเครื่องมือและแนวทางในการใช้เครื่องมือ เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยต่างๆ เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างชัดเจนและขณะที่ทำการทดลอง จะมีการประเมินผลก่อนและหลังการดำเนินกลุ่มร่วมกันทุกครั้ง

1.6 เตรียมกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น โดยผู้ศึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ในการจัดทำโครงการ เพื่อขอความร่วมมือและอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบ เบื้องต้น การตอบรับหรือการตอบปฏิเสธในการเข้าร่วมโครงการครั้งนี้ไม่มีผลต่อการรักษา ค่าตอบแทนหรือข้อมูลทุกอย่างจะถูกปกปิดเป็นความลับ จะไม่มีการเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบ ผลการดำเนินโครงการจะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น และกลุ่มตัวอย่างสามารถถอนออกจากการเข้าร่วมโครงการได้ทุกเวลาถ้าต้องการ ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบรับให้กลุ่มตัวอย่างลงนามยินยอมการเข้าร่วมโครงการ โดยตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และแบบวัดพฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวนีย์ของมารดา จากนั้นจึงนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ในการมาเข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง

๖ ระยะดำเนินการทดลอง

ในระยะดำเนินการ กลุ่มตัวอย่างนำเด็กกลุ่มอาการความวิตกก่อนเรียนมารับบริการตามปกติ และได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยมีผู้ศึกษาเป็นผู้นำกลุ่มและผู้ช่วยผู้ศึกษาเป็นผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ใช้ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมเป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยกำหนดการเข้าร่วมกิจกรรมสัปดาห์แรก 5 กิจกรรม ในวันจันทร์ อังคาร พุธ และ พฤหัสบดี สัปดาห์ที่ 2 มี 2 กิจกรรม ในวันพุธ พฤหัสบดี ใช้เวลาในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรม 60 นาที ณ ห้องประชุมชวลา สถาบันราชานุกูลและศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กราชานุกูล (คลองกุ่ม) โดยมีรายละเอียดกิจกรรมกลุ่มแต่ละครั้ง คือ

ตารางที่ 1 กำหนดการดำเนินกิจกรรมการใช้โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมดูแลเด็กกลุ่มอาการความวิตกก่อนเรียนมารดา

ตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน – 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2550

กลุ่มที่	วัน เดือน ปี	กิจกรรม
1	23 เมษายน 2550 09.00 – 11.00 น.	การได้รับคำแนะนำ
2	25 เมษายน 2550 09.00 – 11.00 น.	• กิจกรรมที่ 1 ได้รับความรู้เรื่อง เรียนรู้ตุ๊กตัก (60 นาที) และ เลี้ยงหนูให้มีคุณภาพ(60 นาที)
1	23 เมษายน 2550 13.00 – 15.00 น.	การเรียนรู้ผ่านตัวแบบ
2	25 เมษายน 2550 13.00 – 15.00 น.	•กิจกรรมที่ 2 ให้ความรู้เรื่อง กิน เล่น เดิน วาด ส่งเสริมความฉลาดด้วยการเล่นและเล่นิทาน กวาะโภชนาการและการสาธิตการเล่นิทาน (60 นาที) •กิจกรรมที่ 3 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับมารดาเด็กกลุ่มอาการความวิตกก่อนเรียนที่เลี้ยงลูกประสบความสำเร็จ (60 นาที)
1	24 เมษายน 2550 09.00 – 11.00 น.	การมีประสบการณ์ตรง
2	26 เมษายน 2550 09.00 – 11.00 น.	•กิจกรรมที่ 4 การเรียนรู้จากวีดีทัศน์เรื่อง การส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3-4 ปีและ 4 – 6 ปี (60 นาที) •กิจกรรมที่ 5 การบันทึกกิจกรรมประจำวัน (60 นาที)
1	2 พฤษภาคม 2550 09.00 – 11.00 น.	การกระตุ้นทางร่างกายและอารมณ์
2	3 พฤษภาคม 2550 09.00 – 11.00 น.	• กิจกรรมที่ 6 การผ่อนคลายความเครียด (60 นาที) • กิจกรรมที่ 7 การรับรู้ความสามารถของตนเอง (60 นาที)

ขั้นตอนที่ 1 การได้รับคำแนะนำ

กิจกรรมที่ 1 การได้รับความรู้เรื่อง 1) เรียนรู้ลูกกรัก 2) เลี้ยงหนูให้มีวินัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มารดามีความรู้เกี่ยวกับ กลุ่มอาการดาวน์ ความต้องการการดูแลและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มอาการดาวน์
2. เพื่อให้มารดามีความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงลูก เสริมสร้างวินัยให้กับลูกได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

กิจกรรมมุ่งเน้นให้มารดาเรียนรู้จากการได้รับคำแนะนำ ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคและการดูแลลูกได้อย่างถูกต้อง โดยให้ความรู้มารดาเกี่ยวกับ กลุ่มอาการดาวน์ ความสำคัญของกลุ่มอาการดาวน์ ความผิดปกติของโครโมโซม ความต้องการการดูแลและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มอาการดาวน์ การสร้างวินัยให้แก่ลูก

กิจกรรม

1. พยาบาลสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง ทักทายมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ แนะนำตัวเอง และให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ แนะนำตัวเอง มีการสนทนาด้วยเรื่องทั่วไปก่อน เพื่อให้เกิดความผ่อนคลายและสร้าง ความคุ้นเคย และความรู้สึกไว้วางใจ
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมโครงการ จำนวนครั้งที่พบกัน ระยะเวลาในแต่ละครั้งในการพบกัน เวลาและสถานที่นัดหมาย
3. ให้มารดาแบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน โดยให้ร่วมกันอภิปรายประเด็น การดูแลลูกที่เป็นเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ลักษณะของลูก ปัญหาในการดูแล และการสร้างวินัยให้ลูก (ตามใบงานที่ 1) โดยใช้เวลา 15 นาที จากนั้นสรุป แล้วให้ตัวแทนกลุ่ม นำเสนอในกลุ่มใหญ่
4. พยาบาลสรุปการนำเสนอของมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์
5. พยาบาลให้ความรู้แก่มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์เรื่อง กลุ่มอาการดาวน์ สาเหตุ ความต้องการการดูแล การส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ปัญหาพฤติกรรมที่พบบ่อยและการสร้างวินัยให้ลูก (ตามคู่มือการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์สำหรับผู้ปกครอง)
6. พยาบาลให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์สรุปเรื่องที่สอน 2-3 คน
7. พยาบาลและผู้ช่วยการศึกษากล่าวสรุปเพิ่มเติม สรุปการดำเนินกลุ่ม นัดหมายครั้งต่อไป

การประเมินผล

ประเมินผลกิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ จากการสังเกตพฤติกรรม ความสนใจและการร่วมแสดงความคิดเห็นของสมาชิก พบว่า การพบกันในการทำกลุ่มครั้งที่ 1 ระหว่าง

ผู้นำกลุ่ม ผู้ช่วย ผู้นำกลุ่ม สมาชิก เข้าไปด้วยความราบรื่น มีบรรยากาศความเป็นมิตร เป็นกันเอง และเกิดความไว้วางใจ สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือในการแนะนำตนเอง และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมพอควร ส่วนใหญ่จะทราบสาเหตุของการเกิดกลุ่มอาการ ความต้องการการดูแล จะเป็นความต้องการด้านอาหาร การพักผ่อน และการดูแลภาวะแทรกซ้อนต่างๆเช่น โรคไตรอยด์ โรคหัวใจ ความบกพร่องทางการได้ยินและการพูด การเคลื่อนไหว เป็นต้น ซึ่งมารดาบางคนกล่าวว่า ลูกเป็นเกือบทุกอย่างเลย ฉันเป็นคนใจร้อน ต้องพยายามควบคุมอารมณ์ตัวเอง ตอนนี้อใจเย็นขึ้นมาก ส่วนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่ที่มารดาไม่สามารถควบคุมได้ คือ การเอาแต่ใจตัวเอง ชอบขว้างปาของ ไม่ให้ความร่วมมือในการฝึก จากการร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น มารดาได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน คือ การเพิกเฉย การเบี่ยงเบนความสนใจและการให้แรงเสริมทางบวกเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ดี ส่วนปัญหาทางด้านการมองเห็น พบว่า มารดา 1 คน มีความเห็นว่า ลูกสายตายาว ตัดแว่นแล้ว ตนเองพยายามกระตุ้นให้ลูกใส่แว่นแล้วไม่ยอมใส่แว่น จะรอให้ลูกโตเป็นวัยรุ่น จะพาไปทำ IasiC จึงได้อภิปรายและชักจูงให้มารดาเห็นความสำคัญของการมองเห็นที่มีผลต่อการเรียนรู้ของลูกเป็นอย่างมาก เพราะการมองไม่ชัดหรือมองไม่เห็น จะทำให้เด็กไม่อยากเรียนรู้ ทำให้พัฒนาการล่าช้าลงไปอีก มารดามีความเข้าใจและจะนำลูกไปตรวจสายตาใหม่และจะดูแลให้ลูกใส่แว่นตาต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การเรียนรู้ผ่านตัวแบบ

กิจกรรมที่ 2 ให้ความรู้เรื่อง กิน เล่น เต็ม วาด ส่งเสริมความฉลาดด้วยการเล่น เล่านิทาน ภาวะโภชนาการ และการสาธิตการเล่านิทาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มารดามีความรู้เรื่อง การส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ด้วยการจัดกิจกรรม กิน เล่น เต็ม วาด

2. เพื่อให้มารดามีความรู้เรื่อง การส่งเสริมพัฒนาการด้านการเล่านิทาน

3. เพื่อให้มารดามีความรู้เรื่อง การเลือกของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการได้เหมาะสม

กับวัย

เนื้อหา

กิจกรรมมุ่งเน้นให้มารดาเรียนรู้วิธีการกระตุ้นพัฒนาการเด็กได้หลายแบบ คือ การส่งเสริมพัฒนาการด้วยการจัดกิจกรรม กิน เล่น เต็ม วาด,การเล่านิทาน,การเล่น โดย การสอนในเรื่อง ประโยชน์ของการเล่น การเลือกของเล่นที่ส่งเสริมทักษะด้านต่างๆ การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็ก ประโยชน์ของการเล่านิทาน

กิจกรรม

น

1. พยาบาลกล่าวเปิดการสนทนาโดย กล่าวถึงกิจกรรมที่ 1 แล้วนำสู่กิจกรรมครั้ง
2. เปิดวีดิทัศน์ เรื่อง กิน เล่น เดิน วาด ให้กลุ่มมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ดู
3. ให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์แบ่งกลุ่มย่อย กลุ่มละ 3-4 คน อภิปรายในประเด็น ประโยชน์ของกิจกรรมกิน เล่น เดิน วาดต่อพัฒนาการของลูก, การนำกิจกรรมนี้ไปปรับใช้กับลูก (ตามใบงานที่ 2) โดยใช้เวลา 15 นาที จากนั้นสรุป แล้วให้ตัวแทนกลุ่ม นำเสนอในกลุ่มใหญ่
4. พยาบาลสรุปการนำเสนอของมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์
5. พยาบาลให้ความรู้ เรื่อง การส่งเสริมพัฒนาการด้วยการเล่านิทาน การเลือกของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการตามวัย(ตามคู่มือการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์สำหรับผู้ปกครอง)
6. พยาบาลให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์สรุปเรื่องที่สอน 2-3 คน
7. พยาบาลและผู้ช่วยการศึกษา กล่าวสรุปเพิ่มเติม สรุปการดำเนินกลุ่ม นัดหมายครั้งต่อไป

การประเมินผล

มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์มีความเข้าใจและอภิปรายถึงการเลือกของเล่น การเล่านิทาน และการเข้าร่วมกิจกรรม กิน เล่น เดิน วาด ให้ความเห็น ว่า กิจกรรมกิน เล่น เดิน วาด มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาการของลูกของตน และสามารถนำมาใช้ในการดูแลลูกของตนได้จริง ผู้ปกครองบางคนได้กล่าวถึง การไม่ค่อยได้เล่านิทานให้เด็กฟัง โดยให้เหตุผลว่า เด็กสนใจดูการ์ตูนจากโทรทัศน์ พยาบาลจึงได้ให้สมาชิกกลุ่มร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็น สรุปความคิดเห็นได้ว่า การเล่านิทานทำให้เกิดความรัก ความใกล้ชิด และความเข้าใจระหว่างครอบครัวมากกว่าการให้ลูกดูโทรทัศน์ไปเรื่อยๆ ควรแบ่งเป็นช่วงเวลา เช่น ดูโทรทัศน์ในรายการของเด็ก เล่านิทานช่วงก่อนนอน เป็นต้น ซึ่งพยาบาลได้เพิ่มในประเด็นการเรียนรู้ การเลียนแบบของเด็กโดยผ่านตัวละครในหนังสือ ทำให้มารดาเห็นความสำคัญและเกิดความคล้อยตามต่อกิจกรรมต่างๆในการส่งเสริมพัฒนาการ และการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

กิจกรรมที่ 3 แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่เลี้ยงลูกที่ประสบความสำเร็จ
วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มารดาเรียนรู้จากการรับฟังเรื่องราว ประสบการณ์ วิธีการดูแลลูกกลุ่มอาการดาวน์จากมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่เลี้ยงลูกกลุ่มอาการดาวน์แล้วมีพัฒนาการดีขึ้น
2. เพื่อให้มารดาได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่เลี้ยงลูกที่ประสบผลสำเร็จ แล้วนำแนวคิดมาปรับใช้ในการดูแลลูกได้

เนื้อหา

กิจกรรมมุ่งเน้นให้มารดาได้เรียนรู้ แนวทางและวิธีการดูแลลูกกลุ่มอาการดาวน์ จากมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่เลี้ยงลูกกลุ่มอาการดาวน์แล้วประสบความสำเร็จ ลูกมีพัฒนาการดีขึ้น มารดามีสุขภาพจิตดี สามารถดูแลลูกได้อย่างต่อเนื่อง โดยมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่ประสบผลสำเร็จ เล่าประสบการณ์ในการเลี้ยงลูก วิธีการฝึกลูกที่ทำให้พัฒนาการดีขึ้น และให้กำลังใจแก่มารดาในกลุ่มตัวอย่างในการดูแลลูกต่อไป

กิจกรรม

1. พยาบาลเปิดการสนทนาโดย กล่าวถึงกิจกรรมที่ 2 แล้วนำสู่กิจกรรมครั้งนี้
2. เปิดโอกาสให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ได้พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์การดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่ประสบความสำเร็จ จากมารดาตัวจริงและจากวิดีโอทัศน์
3. ให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ร่วมอภิปรายในประเด็น ประสบการณ์ในการเลี้ยงลูก วิธีการฝึกลูกที่ทำให้พัฒนาการดีขึ้น และให้กำลังใจแก่มารดาในกลุ่มตัวอย่างในการดูแลลูกต่อไป โดยใช้เวลา 15 นาที
4. พยาบาลและผู้ช่วยการศึกษา สรุปการนำเสนอของมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ สรุปการดำเนินกลุ่ม นัดหมายครั้งต่อไป

การประเมินผล

มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ได้พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์การดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่ประสบความสำเร็จ จากมารดาตัวจริงและจากวิดีโอทัศน์ ทำให้มารดามีความมั่นใจและมีกำลังใจในการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป สมาชิกบางคนกล่าวว่า อยากจะดูแลและให้ลูกเก่งเหมือนเด็กที่อยู่ในวิดีโอทัศน์ รู้สึกชื่นชมที่แม่ดูแลลูกได้ดี และเค้าสามารถเรียนหนังสือได้ ช่วยเหลือตนเองได้ พยาบาลได้ให้กำลังใจและร่วมกันอภิปรายถึงสิ่งที่ได้กระทำให้กับลูกแล้วรู้สึกภาคภูมิใจ สรุปได้ว่า สิ่งที่มารดาภาคภูมิใจในการดูแลลูกคือ ไม่ค่อยป่วย ลูกน่ารัก ลูกร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาการ ตนเองสามารถให้การดูแลและช่วยเหลือลูกได้สามารถส่งเสริมพัฒนาการลูกได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การมีประสบการณ์ตรง

กิจกรรมที่ 4 การเรียนรู้จากวิดีโอทัศน์เรื่อง การส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3-4 ปีและ 4 - 6 ปี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มารดาเรียนรู้ วิธีการส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มอาการดาวน์จากตัวแบบ นำมาปรับปรุงแก้ไขวิธีการส่งเสริมพัฒนาการแก่ลูกต่อไป
2. เพื่อให้มารดาได้มีประสบการณ์ในการส่งเสริมพัฒนาการ โดยการฝึกปฏิบัติ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ด้วยกัน

เนื้อหา

กิจกรรมมุ่งเน้นให้มารดาได้เรียนรู้ แนวทางและวิธีการส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มอาการดาวน์จากมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ด้วยกัน ลูกมีพัฒนาการดีขึ้น มารดามีสุขภาพจิตดี สามารถดูแลลูกได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดกำลังใจแก่มารดากลุ่มตัวอย่างในการดูแลลูกต่อไป

กิจกรรม

1. พยาบาลเปิดการสนทนาโดย กล่าวถึงกิจกรรมที่ 3 แล้วนำสู่กิจกรรมครั้งนี้
2. ให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ร่วมอภิปรายในประเด็น ประสบการณ์ในการส่งเสริมพัฒนาการ วิธีการฝึกลูกที่ทำให้พัฒนาการดีขึ้น ความต้องการในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กกลุ่มอาการดาวน์ และให้กำลังใจแก่มารดากลุ่มตัวอย่างในการดูแลลูกต่อไป โดยใช้เวลา 15 นาที
3. แบ่งกลุ่มมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์กลุ่มละ 4-5 คน ทดลองฝึกปฏิบัติการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก กลุ่มละ 2 เรื่อง สรุปผลที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ นำเสนอ
4. ผู้นำกลุ่มสรุปการนำเสนอของมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ สรุปการดำเนินกลุ่ม นัดหมายการทำกลุ่ม ประเด็นที่จะพูดคุยในครั้งต่อไป

การประเมินผล

มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ มีประสบการณ์ในการให้การส่งเสริมพัฒนาการแก่ลูกของตนมาบ้างแล้ว จากการได้รับคำแนะนำและฝึกปฏิบัติจากพยาบาลเจ้าของไข้ จึงได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มอาการดาวน์ แนวทางในการแก้ไขปัญหา และการวางแผนการในการดูแลลูกต่อไป เช่น การวางแผนเตรียมลูกเข้าเรียนร่วม การเตรียมความพร้อมให้แก่ลูกเพื่อเข้าโรงเรียน การติดต่อโรงเรียน การยอมรับลูกเข้าเรียน การแก้ไขปัญหาพฤติกรรม เช่น การเอาแต่ใจตัวเอง การเรียนรู้ระเบียบวินัย เป็นต้น การฝึกทักษะช่วยเหลือตนเองในเรื่อง การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การฝึกหัดการขับถ่าย เป็นต้น

กิจกรรมที่ 5 การบันทึกกิจกรรมประจำวัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มารดาบันทึกกิจกรรมประจำวันที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการแก่เด็กกลุ่มอาการดาวน์เกิดความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการดูแลลูก
2. เพื่อให้มารดาได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ที่ได้กระทำกิจกรรมแก่ลูก ความยากง่ายในการกระทำ สิ่งที่ได้รับจากการส่งเสริมพัฒนาการลูก

เนื้อหา

กิจกรรมมุ่งเน้นให้มารดาได้เรียนรู้ แนวทางและวิธีการดูแลกลุ่มอาการดาวน์ โดยการกระทำด้วยตนเอง จากการลงบันทึกการส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่นๆตามแบบบันทึกกิจกรรมประจำวัน เป็นเวลา 1 สัปดาห์

กิจกรรม

1. พยาบาลเปิดการสนทนาโดย กล่าวถึงกิจกรรมที่ 5 แล้วนำผู้กิจกรรมครั้งนี้
2. พยาบาลอธิบายถึงการบันทึกกิจกรรมประจำวันในการส่งเสริมพัฒนาการแก่เด็กกลุ่มอาการดาวน์ของมารดา อธิบาย ชี้แจงเพิ่มเติม ในกรณีมีข้อสงสัยและซักถาม
3. พยาบาลและผู้ช่วยการศึกษา สรุปการดำเนินกลุ่ม นัดหมายครั้งต่อไป

การประเมินผล

มารดามีความเข้าใจและสามารถลงบันทึกการส่งเสริมพัฒนาการแก่เด็กกลุ่มอาการดาวน์ในแบบบันทึกกิจกรรมประจำวัน

ขั้นตอนที่ 4 การกระตุ้นทางร่างกายและอารมณ์

กิจกรรมที่ 6 การผ่อนคลายความเครียด โดยใช้เทคนิคฝึกการหายใจ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์มีความรู้ ความเข้าใจ มีวิธีการผ่อนคลาย เมื่อตนเองมีความทุกข์ใจและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

การผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ เป็นการช่วยให้จิตใจสงบสบายและเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน ไม่ยุ่งยาก ซึ่งจะทำให้บุคคลมีสุขภาพจิตดี และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น โดยการที่ผู้นำกลุ่มสอน และสาธิตการปฏิบัติกิจกรรมการผ่อนคลายความเครียดให้แก่มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ได้แก่ การฝึกการหายใจ หลังจากนั้นให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ฝึกปฏิบัติตามร่วมกัน เป็นการบำบัดทางการพยาบาลอย่างหนึ่งที่สามารถให้การดูแลตนเองได้โดยลำพัง กิจกรรมนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในร่างกาย อัตราการเต้นของหัวใจลดลง การเผาผลาญลดลง อัตราการหายใจลดลง และทำให้สุขภาพอยู่ในสภาพที่ดีขึ้น จินตนา ยูนิพันธ์ (2534) เชื่อว่าบุคคลที่ฝึกการผ่อนคลาย จะสามารถปรับตัวและเผชิญกับความกดดันในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้เพราะในภาวะที่ผ่อนคลาย การกระตุ้นการทำงานของระบบประสาท Sympathetic จะลดลงด้วย จึงช่วยลดอันตรายที่จะเกิดจากการที่ร่างกายอยู่ในภาวะเครียดยาวนานช่วยให้จิตใจสงบ สบาย ซึ่งส่งเสริมให้บุคคลมีสุขภาพกายและจิตที่ดี สามารถควบคุมและดูแลตนเองได้

กิจกรรม

1. พยาบาลกล่าวทักทายมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ด้วยความเป็นกันเอง และสนทนาด้วยเรื่องต่างๆไปก่อน เพื่อให้เกิดความผ่อนคลาย
2. พยาบาล เกริ่นนำถึงความสำคัญในการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเอง และให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ พูดยุทธศาสตร์เปลี่ยนประสบการณ์ โดยแบ่งมารดาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 4-5 คน ให้แต่ละกลุ่มพูดถึงประเด็น “ที่ผ่านมามีสมาชิกสนใจดูแลเกี่ยวกับสุขภาพในด้านใดบ้าง” ประเด็น “จากที่ผ่านมามีมารดาไม่สบายใจหรือตั้งเครียด มารดาจะอย่างไร เพื่อให้สบายใจขึ้น” พยาบาลสรุปตามประเด็น
3. พยาบาลให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์อภิปรายในประเด็น การดูแลสุขภาพร่างกายตนเอง และการผ่อนคลายความตึงเครียด และพยาบาลสรุปสิ่งที่ได้จากการอภิปราย
4. ผู้นำกลุ่มสาธิตวิธีการคลายเครียดโดยใช้เทคนิคการฝึกการหายใจ และให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ฝึกปฏิบัติตาม
5. ผู้นำกลุ่มสอบถามความรู้สึกของสมาชิก หลังฝึกผ่อนคลาย
6. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามและสรุป

การประเมินผล

มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์แสดงความสนใจและให้ความร่วมมือในการฝึกการผ่อนคลายความเครียด โดยใช้เทคนิคการฝึกการหายใจเป็นอย่างดี ส่วนใหญ่กล่าวว่า เป็นการฝึกการผ่อนคลายที่ไม่สิ้นเปลือง ทำได้ง่ายไม่ยากจนเกินไปและสามารถทำได้เกือบทุกที่ ทำให้มีสมาธิมากขึ้น เดิมเคยคลายเครียดโดยการเดินช้อปปิ้ง ยังทำให้เหนื่อย เสียเวลาและเสียเงิน จะทดลองนำวิธีการฝึกการผ่อนคลายความเครียด โดยใช้เทคนิคการฝึกการหายใจไปใช้ หลังจากการฝึกปฏิบัติ รู้สึกผ่อนคลายและมีสมาธิมากขึ้น

กิจกรรมที่ 7 การรับรู้ความสามารถของตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มารดาเรียนรู้จากการรับฟังเรื่องราว ประสบการณ์ วิธีการดูแลลูกกลุ่มอาการดาวน์ แนวความคิดและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรมตามแบบบันทึก
2. เพื่อให้มารดาเชื่อมั่นและรับรู้ถึงความสามารถของตนเองในการให้การดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์

เนื้อหา

กิจกรรมมุ่งเน้นให้มารดาได้เรียนรู้ แนวทางและวิธีการดูแลลูกกลุ่มอาการดาวน์ จากมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่เลี้ยงลูกกลุ่มอาการดาวน์ด้วยกัน โดยผ่านการกระทำด้วยตนเอง

ทำให้เกิดประสบการณ์ตรง การรับรู้ถึงความสามารถของตนเองว่า เมื่อมีความตั้งใจจริงและลงมือปฏิบัติ ตนเองก็สามารถที่จะกระทำได้

กิจกรรม

1. พยาบาลเปิดการสนทนาโดย กล่าวถึงกิจกรรมที่ได้กระทำร่วมกันที่ผ่านมา แล้วนำสู่กิจกรรมครั้งนี้
2. เปิดโอกาสให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ได้พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ที่ได้บันทึกในแบบบันทึกประจำวัน
3. ให้มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ ร่วมอภิปรายในประเด็น ประสบการณ์ในการเลี้ยงลูก วิธีการฝึกลูกที่ทำให้พัฒนาการดีขึ้น การเชื่อมั่นและการรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง ในการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์และให้กำลังใจแก่มารดากลุ่มตัวอย่างในการดูแลลูกต่อไป นำเสนอ
4. พยาบาลและผู้ช่วยการศึกษา สรุปการนำเสนอของมารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ สรุปการดำเนินกลุ่ม และชมเชยในความสามารถในการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวน์ของมารดา ให้กำลังใจแก่มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ในการดูแลให้การส่งเสริมพัฒนาการลูกต่อไป

การประเมินผล

มารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ได้ร่วมกันอภิปราย ชักถาม แสดงความคิดเห็น แนะนำแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้แกกันและกันในกลุ่ม เช่น ในเรื่อง การวางแผนการให้อาหารแก่ลูก บางคนไม่ยอมกินอาหาร ต้องทำเป็นอาหารอ่อน และแก้ไขโดยการให้อาหารน่าอร่อยและฝึกการเคี้ยวอาหาร โดยการนวดกล้ามเนื้อรอบๆริมฝีปาก ส่วนการปรับพฤติกรรมบางครั้งยังขัดแย้งกันระหว่างพ่อกับแม่ ทำให้เด็กสับสนหรือทำตามคนที่ตามใจตนเอง ทำให้ดูแลการปรับพฤติกรรมได้ยาก สมาชิกในกลุ่ม ให้กำลังใจและให้ใช้ความอดทนในการพูดคุยกับครอบครัว และชี้แจงให้ทราบว่า จะปรับพฤติกรรมลูกโดยวิธีใด เพื่อจะได้เป็นแนวเดียวกัน สำหรับกิจกรรมที่กระทำให้เด็กบ่อยที่สุด คือ การเล่นิทานก่อนนอน เนื่องจากเด็กชอบฟังและมารดาทำอยู่ส่วนใหญ่ ในแต่ละวันมารดาจะกระทำกิจกรรมหลายอย่าง

การกำกับทดลอง

หลังการทดลองขั้นตอนที่ 4 สิ้นสุดลง ผู้ศึกษา ได้กำกับการทดลองโดยใช้แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่ามารดาเด็กกลุ่มอาการดาวน์ มีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น ภายหลังจาก การใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา เป็นการตรวจสอบผลการเรียนรู้ โดยถ้ามีผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนจริง จะได้รับการสอนและให้คำแนะนำเพิ่มเติม แต่ในการทดลองครั้งนี้ไม่ปรากฏผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนจริง

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา
เด็กกลุ่มอาการดาวน์ก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง
ตารางที่ 1 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย และค่าระดับการรับรู้ความสามารถของตนเอง
ของมารดาก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง

การรับรู้ความสามารถของ ตนเอง	ก่อนการใช้โปรแกรม			หลังการใช้โปรแกรม			t
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	
การรับรู้ความสามารถ โดยรวม	78.10	4.59	ปาน กลาง	96.45	3.30	ดี	-5.117*
ด้านการตอบสนองความ จำเป็นโดยทั่วไปของเด็ก	31.15	2.32	ปาน กลาง	37.60	1.75	ดี	-2.417*
การตอบสนองตามระยะ พัฒนาการของเด็ก	30.25	2.29	ปาน กลาง	38.00	1.74	ดี	-5.632*
ด้านการตอบสนองตามภาวะ เบี่ยงเบนด้านสุขภาพของเด็ก	16.70	1.75	ปาน กลาง	20.85	0.98	ดี	-5.311*

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองโดยรวมระหว่างก่อนและหลังการ
ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 โดยหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองคะแนนเฉลี่ยของการ
รับรู้ความสามารถตนเองสูงกว่าก่อนใช้โปรแกรม และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ภายหลังการใช้
โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้ความสามารถด้านการตอบสนอง
ความจำเป็นโดยทั่วไปของเด็ก ด้านการตอบสนองตามระยะพัฒนาการของเด็ก และด้านการ
ตอบสนองตามภาวะเบี่ยงเบนด้านสุขภาพของเด็ก มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรมอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือชี้แจงวัตถุประสงค์การทำโครงการผ่านคนบดี คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเสนอผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูลราชานุกูล เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในแผนกผู้ป่วยใน กลุ่มการพยาบาล

2. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลที่แผนกผู้ป่วยใน กลุ่มการพยาบาล โดยนำทีมเวรแต่กกลุ่มอาการดาวนซ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่นำเด็กกลุ่มอาการดาวนซ์ มารับบริการ เข้ารับโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ใช้ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมเป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยกำหนดการเข้าร่วมกิจกรรมสัปดาห์แรก 5 กิจกรรม ในวันจันทร์ อังคาร พุธ และ พฤหัสบดี สัปดาห์ที่ 2 มี 2 กิจกรรม ในวันพุธ พฤหัสบดี ใช้เวลาในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรม 60 นาที ณ ห้องประชุมชวลา สถาบันราชานุกูลและศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กราชานุกูล (คลองกุ่ม) ดังรายละเอียดในขั้นดำเนินการทดลอง โดยผู้ศึกษาจะประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองและพฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวนซ์ของมารดาในวันแรก ที่เข้ารับโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Pre – test) และหลังจากสิ้นสุดเข้ารับโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Post – test) 1 สัปดาห์

3. ผู้ศึกษาจัดเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบที่แบบกลุ่มที่ไม่อิสระต่อกัน (Paired t – test) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Science for Windows) โดยนำคะแนนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง มาคำนวณ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

เกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองและพฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวนซ์ของมารดา เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความสามารถของตนเองและพฤติกรรมการดูแลเด็กกลุ่มอาการดาวนซ์ของมารดาพฤติกรรมการดูแลเด็กปัญญาอ่อนของมารดา ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยทดสอบค่า Paired t – test กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05